

ਦਰਸ਼ਕੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਥੀਏਟਰ ਫੈਸਟੀਵਲ

ਸ਼ਬਦੀਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਸਿਆਸੀ-ਸਮਾਜੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਗ ਸਦੀਵੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਸ਼ਕਤ ਹੋਈ ਨਾਟ-ਪਰੰਪਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਵੀ ਅਹਿਮ ਪੱਖ ਇਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਥੀਏਟਰ ਫਾਰ ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਚੌਥਾ ਸਾਲਾਨਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਸਟੀਵਲ ਵੀ ਸਿਆਸੀ-ਸਮਾਜੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਤਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਇਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਹਰ ਦਿਨ ਤ੍ਰੈ-ਸਿਟੀ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਮੋਹਾਲੀ-ਪੰਚਕੂਲਾ) ਦੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਟੀਮ ਬੈਕ ਸਟੇਜ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਠਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਵਸਰ ਉਤੇ ਮਾਸਕ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤ੍ਰੈ-ਸਿਟੀ ਥੀਏਟਰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਈ ਹੋਰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜਗਾ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਮੰਚ ਉਤੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਹੀਨੇ ਭਰ ਦਾ ਨਾਟ-ਉਤਸਵ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਸਕੇ।

ਇਸ ਨਾਟ-ਉਤਸਵ ਵਿਚ ਹਰ ਨਾਟਕ ਸੁਚੇਤ-ਅਚੇਤ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਉਸ਼ਾ ਗੰਗੋਲੀ ਦਾ ਨਾਟਕ 'ਅੰਤਰ-ਯਾਤਰਾ' ਸੀ। ਇਹ ਸੋਲੋ ਪਲੇਅ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੈਨਵਸ ਸਮੋਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ੈਰ-ਬੰਗਾਲੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀ ਸਰਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਵਿਚਰਦੀ ਹੋਈ ਕਲਾਸੀਕਲ ਡਾਂਸ ਤੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਸੰਗੀਤ ਤੱਕ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਹਿੰਦੀ ਰੰਗਮੰਚ ਤੋਂ ਬੰਗਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਗ ਨਾਤਾ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਉਸ਼ਾ ਗੰਗੋਲੀ, ਜੋ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੀ ਲੇਖਕ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵੀ ਹੈ, ਅਦਾਕਾਰੀ ਸਦਕਾ ਆਪਣੇ ਰੰਗਮੰਚੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕਥਾ ਕੋਲਾਜ਼ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਥਾ ਕੋਲਾਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ 'ਚ ਬਹੁਤਾ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਜੋ ਉਸ਼ਾ ਗੰਗੋਲੀ ਕੋਲੋਂ 'ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ' ਅਤੇ 'ਕਾਸ਼ੀਨਾਮਾ' ਵਰਗੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਤਵੱਕੋ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਸੰਗ ਜੁੜ ਗਏ, ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਸ਼ਾ ਗੰਗੋਲੀ ਦੀ 'ਅੰਤਰ-ਯਾਤਰਾ' ਕਦੇ 'ਏ ਡਾਲਜ਼ ਹਾਊਸ' ਦੀ ਮੱਧਵਰਗੀ ਔਰਤ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਜੀਅ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਕਦੇ ਸਹਿਜ ਭਾਅ ਹੀ ਜਮਾਤੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਗੋਰਕੀ ਦੀ 'ਮਾਂ' ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਦੇ ਜਰਮਨ ਦੇ ਹਿਟਲਰੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਜਿਹਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਮਹਾਸ਼ਵੇਤਾ ਦੇਵੀ ਦੀ 'ਰੋਦਾਲੀ' ਦੇ ਮੀਲਾਂ ਲੰਮੇ ਵੈਣ ਪਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਉਤਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਲਾਤਮਕ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਯਥਾਰਥ ਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਮੂਲ

ਮਕਸਦ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਮਰੂਮ ਤੱਕ ਸੁਚੇਤ ਦਰਸ਼ਕ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾਟਕ ਉਪਰੰਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਨਾਟਕ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਜਾ ਰਹੇ ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਹਿਸਾਸ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਹੀ ਅਲਟਰਨੇਟਿਵ ਲਿਵਿੰਗ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਅਨੋਖੇ ਨਾਟਕਾਂ 'ਤ੍ਰਿਤਯ ਯੁੱਧ' ਤੇ 'ਅੰਮਾਂ' ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਬੀਰ ਗੁਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਤੱਕ ਨੂੰ ਮਨਫੀ ਕਰਕੇ ਮੰਚ-ਪਾਠ ਸਿਰਜਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ 'ਚੋਂ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਸਹਿਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਕੜਨਾ ਦਰਸ਼ਕ ਲਈ ਵੀ ਔਖੀ ਘਾਟੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟਲ ਨਾਟਕ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਪ੍ਰੋਬੀਰ ਗੁਹਾ ਦੇ ਨਾਟਕ 'ਤ੍ਰਿਤਯ ਯੁੱਧ' ਅਤੇ 'ਅੰਮਾਂ' ਦੀਆਂ ਅਦਭੁੱਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਪਹਿਲਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਾਧਨਹੀਣ ਤੀਜੀ ਅਵਾਮੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੀ ਤਾਂ 'ਅੰਮਾਂ' ਹਰ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਹਰ ਰੂਪ ਦੀ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੀ ਤੌਹੀਨ ਦਾ ਚਿਤਰਨ ਸੀ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੱਧਵਰਗੀ ਦਰਸ਼ਕ ਵਰਗ ਦੇ ਚੇਤਨ ਮਨ ਉਤੇ ਤਿੱਖਾ ਵਾਰ ਵੀ, ਜੋ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਕੇ ਵੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਸਦਕਾ ਪੰਚਮਸੁਰੀ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਸਨ, ਜਿਸਨੇ ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸੌਂ ਰਹੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਨੀਂਦ-ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂਕਿ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਥੀਏਟਰ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਆਮਦ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਭੰਗ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਥੀਏਟਰ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੌਰਾਨ ਪਾਲੀ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਟਕ 'ਰੌਂਗ ਨੰਬਰ' ਵੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਅਪਾਹਿਜ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਪਤੀ ਆਦਿ (ਅਜੈ), ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸਤਯਾ (ਪਰਮ) ਤੇ ਰੌਂਗ ਨੰਬਰ ਕਾਰਨ ਮਿਲੀ ਕਲਪਨਾ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ) ਦੀਆਂ ਫ਼ੋਨ ਕਾਲਾਂ ਦੁਆਲੇ ਬੁਣੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਅਪੰਗ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਦੀ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਸੀਮਤ ਸਪਾਟ ਵਿਚ ਵੀਲੁਚੇਅਰ ਦੇ ਘੁੰਮਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਕੋਈ ਨਾਟਕੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕਾਵਿਕਤਾ ਕੇਂਦਰਤ ਸੰਵਾਦ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪੁਰ ਅੰਦਰਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਲਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਰ-ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਫ਼ੋਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਖ਼ਿਆਲ ਨੂੰ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਫੈਲਾਅ ਦੇਣਾ ਲੇਖਕ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪਾਲੀ ਦਾ ਬਾਕਮਾਲ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕ ਨੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਪਾਲੀ ਨੇ 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਰੰਗ ਪਸੰਦ ਹੈ....' ਵਰਗਾ ਨਾਟਕ ਤਿੰਨ ਹੀ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ 'ਬੋਲਡ' ਹੋ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਪਾਲੀ ਬੋਲਡ ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਦੇ ਫ਼ਰਕ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਈ ਲੇਖਕ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਕਸਰ ਸਮਅਰਥੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਨਾਟ-ਉਤਸਵ ਦੀ ਆਯੋਜਕ ਟੀਮ 'ਆਧੀ ਰਾਤ ਕੇ ਬਾਦ' ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦੇਣਾ ਸੁਦੇਸ਼

ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਕ ਚੌਰ (ਤੇਜਭਾਨ ਗਾਂਧੀ) ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜੱਜ (ਕੇ.ਕੇ. ਡੋਡਾ) ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹੀ ਕਟਿਹਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਾਟਕ ਦੀ ਅਪਡੇਟਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਆਂਸੰਗਤ ਬਣਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਫਲ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟ ਸੀ।

ਇਸ ਉਤਸਵ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਗੁਰਦੀਪ ਆਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਨਾਟਕ 'ਰਿਸ਼ਤੇ' ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਵਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਦਰਦ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੋੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਟੇ ਦੇ ਸਾਕ ਵਿਚ ਨਰੜਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ-ਭਾਰਤੀਆਂ/ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਮੰਚ 'ਤੇ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ। 'ਰਿਸ਼ਤੇ' ਇਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵੱਸਦੀ ਭਤੀਜੀ ਦੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ, ਤਾਂਕਿ ਉਸਦੇ ਤਲਾਕ ਬਾਅਦ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਨਾਲ ਮੁੜ ਕਾਗਜ਼ੀ ਸ਼ਾਦੀ ਰਚਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮੋਹਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਮਾਸੂਮ ਚਾਅ ਅੰਤ ਰੋਹ ਵਿਚ ਵਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਵਿਚ ਜੀਣ ਵਾਲਾ ਕਜ਼ਨ ਵੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਭੈਣ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਸੰਗ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਕਦਮ ਧਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਜ਼ਨ ਦੇ ਭੈਣ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਬੀਤਣ ਜਾ ਰਹੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਟਕੀ ਤਣਾਅ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਸਾਰ ਹੀ ਅੰਤ ਵੱਲ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਨਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦਾ ਨਵੀਂ ਲੇਖਿਕਾ (ਅਨਮੋਲ ਕੌਰ) ਤੇ ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਫਲ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਗੁਰਦੀਪ ਭੁੱਲਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫੇਰੀ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਲਈ ਚੇਤੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੇ ਕਲਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਅਵੇਸਲੇਪਣ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਜੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਵਿਕਾਸਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵਿਕਾਸਮੁਖੀ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਟ-ਉਤਸਵ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਨਾਟਕ ਅਲਖ ਨੰਦ ਦਾ 'ਚਾਰਪਾਈ' ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸੰਕਲਪ 'ਸ਼ਾਈਨਿੰਗ ਇੰਡੀਆ' ਦੇ ਉਚ ਵਰਗ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਚਾਰਪਾਈ' ਸਦਕਾ ਨਿਮਨ ਮੱਧਵਰਗ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੱਚ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਸਾਕਾਰ ਕਰਦਾ ਨਾਟਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਰੇਲਵੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਰੇਲ ਦੀ ਚੀਖ਼ ਹੇਠ ਦਰੜੇ ਜਾਣਾ ਖਪਤ ਕਲਚਰ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਤੀਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਵੀ ਦਰੜੇ ਜਾਂਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਨਾਲ ਉਤਸਵ ਦਾ ਸਿਖਰ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲੇ ਨਾਟ-ਉਤਸਵਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ।